

Sygn. akt VU 2582/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2014 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Główczyński

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2014 roku w Legnicy

sprawy z wniosku H. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania H. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 18 czerwca 2014 roku

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 2582/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 czerwca 2014 r. znak(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że H. G., jako osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu w okresie od 10 czerwca 2013 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zalegalizowanie przez wnioskodawczynię prowadzonej działalności wpisem do CEIDG, zgłoszenie się do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i opłacanie składek z tego tytułu miało na celu jedynie uzyskanie bardzo wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Przed dnia 30 czerwca 2013 r. H. G. nie posiadała bowiem żadnego tytułu do objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym, a w chwili rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej była w czwartym miesiącu ciąży. Co więcej, ubezpieczona deklarowała bardzo wysokie podstawy wymiaru składek w sytuacji, gdy założona przez nią firma generowała wyłącznie straty. Koszty poniesione przez wnioskodawczynię w związku z prowadzeniem firmy były więc niewspółmierne w stosunku do przychodów jakie uzyskiwała ona z tego tytułu. Działanie takie nie było uzasadnione ekonomicznie. Tym bardziej, że była to pierwsza działalność gospodarcza ubezpieczonej, w związku z czym powinna ona dążyć do obniżenia kosztów związanych z jej prowadzeniem.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła H. G. domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, iż w okresie od 10 czerwca 2013 r. podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni przyznała, że w dacie zarejestrowania działalności gospodarczej była w czwartym miesiącu ciąży. Wskazała jednak, iż prowadziła założoną przez siebie firmę tak długo, jak pozwalał na to jej stan zdrowia. Zarzuciła przy tym, że organ rentowy nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w sytuacji, gdy zadeklarowana przez nią kwota mieści się w granicach prawa i została w całości opłacona.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko tak jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. G. w okresie aktywności zawodowej pracowała jako krawiec odzieży męskiej i pracownik fizyczny, a ponadto prowadziła gospodarstwo rolne.

Od maja 2012 r. wnioskodawczyni nie posiadała tytułu do objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym. Podlegała natomiast ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu jako osoba bezrobotna.

W dniu 10 czerwca 2013 r., będąc w czwartym miesiącu ciąży, H. G. zarejestrowała jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...)w zakresie sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet. Z tego tytułu wnioskodawczyni zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Dokonując zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych H. G. nie skorzystała z tzw. ulgi dla rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej i nie wskazała najniższej podstawy wymiaru składki.

W okresie od 10 czerwca 2013 r. do 12 września 2013 r. H. G. zrealizowała kilka transakcji w zakresie sprzedaży detalicznej artykułów dla dzieci oraz artykułów gospodarstwa domowego.

Od dnia 13 września 2013 r. wnioskodawczyni była niezdolna do pracy, natomiast od urodzenia dziecka w dniu (...) korzystała z urlopu macierzyńskiego. Na dzień 18 czerwca 2014 r. wysokość świadczeń wypłacanych na rzecz ubezpieczonej z wymienionych tytułów wyniosła 63.579,42 zł.

D o w ó d: - przesłuchanie H. G.: 00:15:18-00:26:05;

- akta ubezpieczeniowe: odpis CEIDG, k. 1; informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2013, k. 2; informacja o wypłaconych świadczeniach, k. 15; druk ZUS ZFA, k. 9.

Z tytułu prowadzonej działalności ubezpieczona wykazała:

- w czerwcu 2013 r. przychody w wysokości 120,00 zł oraz wydatki w wysokości 209,99 zł;

- w lipcu 2013 r. przychody w wysokości 263,01 zł oraz wydatki w wysokości 849,43 zł;

- w sierpniu 2013 r. przychody w wysokości 291,87 zł oraz wydatki w wysokości 0,00 zł;

- we wrześniu 2013 r. przychody w wysokości 0,00 zł oraz wydatki w wysokości 0,00 zł;

Z tytułu prowadzonej działalności, za okres od 10 czerwca 2013 r. do 12 września 2013 r. wnioskodawczyni opłaciła składki w łącznej kwocie 12.485,47 zł:

- w czerwcu 2013 r. na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru 6.300,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru 2.908,13 zł;

- w lipcu 2013 r. na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru 9.000,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru 2.908,13 zł;

- w sierpniu 2013 r. na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru 9.000,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru 2.908,13 zł;

- we wrześniu 2013 r. na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru 3.600,00 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru 2.908,13 zł.

W informacji o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2013 (PIT/B) H. G. wykazała stratę w wysokości 384,54 zł.

D o w ó d: - przesłuchanie H. G.: 00:15:18-00:26:05;

- akta ubezpieczeniowe: informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2013, k. 2; podatkowa księga przychodów i rozchodów za 2013r., k. 4; listy wpłat zaewidencjonowanych na fundusz ZDR, FPiFG i FUS za rok 2013 oraz na fundusz ZDR za rok 2014, k. 16-19; dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek, k. 7-8.

W dniu 21 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające w zakresie ustalenia okresów niepodlegania ubezpieczeniom społecznym przez H. G. z tytułu prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej pod firmą (...)

(n i e s p o r n e)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. G. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 j.t.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast w myśl art. 11 ust. 2 cytowanej ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

Jak wynika z art. 8 ust. 6 pkt 1 za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Z kolei w myśl art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672 j.t.) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wyróżnia kilka specyficznych właściwości, tj. charakter profesjonalny, a więc stały, nie amatorski i nie okazjonalny, podporządkowanie regułom opłacalności i zysku, powtarzalność działań (np. seryjność produkcji, stypizowanie transakcji, stała współpraca itd.) oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., sygn. akt III CZP 40/91).

Istotne jest przy tym, że kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają pewne znaczenie w sferze dowodowej, ale nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007 r., sygn. akt III UK 35/2007). Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika bowiem

z faktycznego prowadzenia tej działalności. W konsekwencji, obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje).

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy w okresie od 10 czerwca 2013 r. H. G. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Organ rentowy zarzucił bowiem, iż celem zgłoszenia wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i zadeklarowania bardzo wysokiej podstawy wymiaru składek było jedynie uzyskanie korzyści z ubezpieczenia chorobowego. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do takiego twierdzenia.

Przede wszystkim bowiem należy wskazać, że przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że H. G. nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu w działaniach wnioskodawczyni brak było cechy zarobkowości, którą ustawodawca wyspecyfikował w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, immanentnie związanej z działalnością gospodarczą.

Zarobkowy charakter działalności gospodarczej oznacza, że zamiarem (celem) jej podjęcia jest osiągnięcie zysku. Tymczasem H. G. nie była zainteresowana faktycznym prowadzeniem działalności gospodarczej w celach zarobkowych. Zważyć należy bowiem, że przed dniem 10 czerwca 2013 r. wnioskodawczyni nie prowadziła żadnej pozarolniczej działalności gospodarczej i nie posiadała doświadczenia w tym zakresie. Do prowadzenia firmy zajmującej się sprzedażą detaliczną ubezpieczona nie była więc należycie przygotowana i nie wiedziała czy i jakie dochody będzie ona przynosiła. Niemniej jednak H. G. powinna mieć świadomość, iż w początkowym okresie prowadzenia działalności gospodarczej z reguły nie przynosi ona znacznych lub nawet żadnych zysków. Tymczasem, nie zważając na powyższe okoliczności, H. G. zadeklarowała podstawę wymiaru składek na poziomie 9.000,00 zł, choć dla osób takich jak ona ustawodawca przewidział preferencyjną stawkę składek na ubezpieczenia społeczne. Powyższe wskazuje na brak dbałości o wynik finansowy prowadzonej działalności gospodarczej.

Istotne jest przy tym, że deklarowana przez ubezpieczoną podstawa wymiaru pozostawała w oderwaniu od realnych możliwości finansowych firmy (...). Wynik finansowy za rok 2013 wyraźnie wskazuje bowiem, że działalność gospodarcza prowadzona przez wnioskodawczynię nie przynosiła takich dochodów, z których można by pokryć należności publicznoprawne w postaci składek na ubezpieczenia społeczne i działalność ta generowała wyłącznie stratę.

Z powyższego wynika, że cel zarobkowy jaki powinien przyświecać ubezpieczonej przy prowadzeniu działalności gospodarczej ustąpił celowi w postaci uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Wskazywała na to zresztą sama wnioskodawczyni, które wyjaśniła, że deklarowała wysokie podstawy składek na ubezpieczenia społeczne, gdyż oczekiwała, że w przyszłości będzie mogła skorzystać z wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Wniosek, że zgłoszenie działalności gospodarczej do ewidencji podyktowane było chęcią uzyskania w przyszłości świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest tym bardziej uzasadniony, jeśli uwzględni się specyficzną sytuację materialno-bytową wnioskodawczyni. Znamienne jest bowiem, że przed rejestracją firmy (...) przez okres roku pozostawała bez pracy, a w dniu dokonania tej czynności była w czwartym miesiącu ciąży. Ubezpieczona miała więc świadomość, że będzie musiała opłacać wysokie składki tylko przez pewien czas, gdyż uzyska zasiłek macierzyński jako świadczenie pewne, bo wynikające ze zbliżającego się porodu. Co więcej, gdyby celem działania ubezpieczonej była rzeczywiście chęć osiągania wymiernych zysków, to powinna cel ten zrealizować w formie prowadzenia gospodarstwa rolnego. Z takiej bowiem działalności wnioskodawczyni utrzymywała się przez blisko 15 lat.

Nie umknęło uwadze Sądu, iż w spornym okresie wnioskodawczyni zrealizowała kilka transakcji w zakresie sprzedaży detalicznej artykułów dla dzieci oraz artykułów gospodarstwa domowego. Niemniej jednak dokonanie kilku sprzedaży

w okresie, w którym ubezpieczona wykazywała symboliczne dochody, potwierdza jedynie okazjonalny, dorywczy i sporadyczny charakter takich czynności, które miały stworzyć pozory wykonywania działalności gospodarczej celem uzyskania świadczeń w postaci wysokiego - z uwagi na zgłoszoną podstawę wymiaru składki - zasiłku.

Sumując powyższe, zgłoszenie wnioskodawczynie do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie może być honorowane w aspekcie wykonywania praw podmiotowych (art. 5 k.c.). Nastąpiło ono bowiem z naruszeniem zasad współżycia społecznego polegającym na świadomym zamiarze osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. W szczególności zgłoszenie to narusza zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, wyrażoną w art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak również zasadę ekwiwalentności opłacanych składek w stosunku do uzyskiwanych świadczeń z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego.

Z powyższych względów Sąd, na podstawie art. 477^{((14))} § 1 k.p.c. oddalił odwołanie H. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 18 czerwca 2014 r. znak (...).

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania stanowi art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.